

سوره 24: النور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بهناوی خوای بهخشندهی میهره بان

سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (1)

(نهمه) سوره تیکی (گرنگه) نيمه دامن بهزاندووه (ههنديك شتمان) تيادا
فهزكرووه، نايهتي پروون و ناشكرامان له تويي دا رهوانه كردووه،
بهلكو ياداوهريي وهرگرن و تيفكرن و (كومه لكهيهكي پوخت بهرپا
بكهن).

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِئَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ
فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَيْشَهِدَ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ
الْمُؤْمِنِينَ (2)

له ههريهك له نافرته و پياوي زيناكهر سهد قامچي بوهشيين، بهزهيتان
(بهو ناپوختانهدا) نهيهتهوه و فهرماني خواو به روژي دوايي ههيه، با
سزاکهشيان لهلايبن دهستهيهك له ئيماندار انهوه ببينرييت.

الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ
وَحَرَّمْ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ (3)

دهبيت پياوي زيناكهر هه نافرتهي زيناكهر و موشريك ماره بكات،
نافرهتاني زيناكهر يش كهس مارهي نهكات مهگهر پياويكي زيناكهر و
موشريك

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً
وَلَا يَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (4)

ئهوانههي كه بوختان دهكهن بو نافرتهتاني داويين پاك، وه ناتوانن چوار
كهسيش بهشايهت بگرن، ئهوانه ههشتا قامچيان لي بدن و ههركيز
شايهتيان لي وهرمهگرن، ئهوانه له ريزي فاسق و تاوانبارو ياخيهكاندا.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (5)

جگه لهوانهی که تهوبه‌ی راسته‌قینه ده‌کن، چاکه و چاکه‌کاری نه‌نجام دده‌ن، بی‌گومان خوا (به نیسبت نهو جوره که‌سانه‌وه) لیخوشبوو و میهره‌بانه.

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ (6)

نهوانهی که تومه‌تی زینا دده‌نه پال هاوسه‌رانیان، هیچ شایه‌نتیکیشیان نیه جگه له خو‌یان، شایه‌تی نهو جوره که‌سانه به‌وه ده‌بیت که چوار جار سویند به خوا بخوات که راست‌گویی (به‌چاوی خوی تاوانه‌که‌ی بینیه).

وَالْخَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ وَيَدْرَأُ (7)

پینجه‌م جاریش سویند ده‌خوات که نه‌فرینی خوی له‌سه‌ر بیت نه‌گه‌ر (بوختانچی بیت و) له درو‌زان بیت.

عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ (8)

(له‌لایه‌کی تریشه‌وه) سزا له‌سه‌ر ژنه‌که لاده‌بریت کاتی که چوار جار سویند به‌خوا بخوات که می‌رده‌که‌ی درو ده‌کات و (بوختانی بو هله‌ده‌به‌ستیت).

وَالْخَامِسَةُ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ (9)

پینجه‌م جار ژنه‌که سویند ده‌خوات به‌وه‌ی که خه‌شم و قینی خوی له‌سه‌ر بیت نه‌گه‌ر می‌رده‌که‌ی راست بکات.

وَلَوْ لَأَفْضَلُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ (10)

خو نه‌گه‌ر فه‌زل و به‌هره‌ی خواو ره‌حمه‌ت و میهره‌بانیی نهو نه‌بیت له‌سه‌رتان (تووشی کیشه‌ی زور ده‌بن) به‌لام خوا هر تهوبه و هر‌گرو دانایه.

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ
لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَّا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ
عَظِيمٌ (11)

(لیر هوه قورئان دهر باره ی نهو بوختانه دهدوی که بو حزره تی عایشه
له لایهن دوور ووه کانه وه ههلبه ستره، ههندیك له ئیماندار انیش بی
لیکدانه وه دهیانگو ته وه).

بیگومان نهوانه ی بوختانه که بیان ههلبه ست دهسته یهك بوون له خوټان
(یاخود وا خوټان نیشان دهدا له خوټانن) وا مهزانن که (نهو پرووداوه)
شهر و خراپه بوټان، بهلکو خیره بوټان (تا ئیمانداران له دوور ووه کان
جیابیتته وه، ئیماندارانی دلپاک وریا بینه وه)، بیگومان تاوانی ههر کس
لهو بوختانچیپانه له گهر دنی خویدایه تی، نهو کسهش سهروک و گهوره
ههلبه سستی بوختانه که یه، سزایه کی سهخت و گهوره بوی ناماده یه.

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ
مُّبِينٌ (12)

دهبوا ههر که نهو بوختانه تان بیست ئیمانداران له پیاوان و له نافر تان
گومانی چاکیان به خوټان ببوایه و دلنیا بوونایه له پاکیی و خوټان، یان
وتایه نه مه بوختانیکی ئاشکرایه و (کاری نار هوای و له دایکی
موسولمانان و له هاوه لانی پیغمبر ناوه شیتته وه).

لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ فَأُولَئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ
الْكَاذِبُونَ (13)

دهبوا (بوختانچیپه کان) چوار شایه تیان بو سهلماندنی بوختانه که بیان
بهینایه، کاتی که ناتوانن شایه تی بینن (نهو ئیتر دیاره) که نهوانه لای
خوایش له ریزی دروزه کاندان.

وَلَوْ لَّا فَضَّلُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ
عَذَابٌ عَظِيمٌ (14)

خو نهگەر فهزل و بهزهیی خواو بهخشندهییهکهی نهبوایه لهسهرتان له
دنیاو قیامهتدا، بههوی ئهو تاوانهتانهوه توشی سزایهکی زور گهورهو
سهخت دهبوون (چونکه دهنگوباسییکی نارهو اتان دروستکرد).

إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّئًا
وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ (15)

ههر دهماودهم لهزمانی یهکتر قسه وهردهگرن، وه بهرازتان شتیك دهلین
که هیچ ناگایتان دهربارهی نیه، وا دهرانن ئهو بوختانه شتیکی سادهو
ئاسانه، له کاتیکی لای خوا زور گهورهو مهزن و (ناقولایه).

وَلَوْ لَّا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ
(16)

دهبوا کاتی که گویتان لهو بوختانه بوو، بتانوتایه: چوډ دهبی ئیمه قسهی
وا بکهین، پاک و بیگهردی بو خو، ئاخر ئهمه بوختانیکی زور گهورهو
ناقولایه (کهی ئهوه له دایکی ئیمانداران دهوهشیتهوه).

يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (17)

خوا ئاموژگاریتان دهکات که نهکهن ههرگیز شتی ئاوا دووباره بکهنهوه
نهگهر ئیوه ئیماندارن.

وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (18)

وه خوا ئایهت و (فرمان و رینمووی یهکانی خویتان) بو
پروندهکاتهوه، خوا خو زاناو دانایه.

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (19)

بهر استی ئەوانەى حەز دەكەن (زیناو) گوناھو تاوان لەناو ئیمانداراندا
 بلاوبیتەوه، سزای پر ئیش و نازار لەم جیهان و لەو جیهان بۆیان
 ئامادەیه، وه خوا خوی چاك دەزانى (سەرئەنجامى زیناو گوناھان
 پرووبەكوى دەچى)، ئیوه نایزان.

وَلَوْ لَّا فَضَّلُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ (20)

ئەگەر فەزڵ و میهرەبانى خواىی نەبواىە لەسەرتان (بەو تۆمەت و
 بوختانەى که هەلبەسترا بۆ دایكى موسولمانان)، تووشى بەلایەكى
 سەخت دەبوون وه دانیابن که بەر استى خوا بەسۆزو میهرەبانە.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُواتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُواتِ الشَّيْطَانِ
 فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْ لَّا فَضَّلُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ
 مِّنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (21)

ئەى ئەوانەى ئیمان و باوەرتان هیناوه شوینی هەنگاو و نەخشەو
 پیلانەکانى شەیتان مەكەون، هەرکەس شوینی هەنگاو و نەخشەو پیلانى
 شەیتان بکەوى (زەرەر دەکات) چونکە شەیتان هەمیشە فەرمان بە کارو
 کردەوى خراپ و گوناھو تاوان و ناشرىنى دەکات، ئەگەر فەزڵ و
 میهرەبانى خوا نەبواىە لەسەرتان کەستان پاك و پوختەو پرزگار
 نەدەبوون (لەدەست گوناھان، یاخود بە تەوبە پاك نەدەبوونەوه) بەلام
 خوا هەر کەسێک که بیهویت و (شایستە بێت) پاك و پوختەى دەکات و له
 گوناھەکانى دەبوریت، چونکە ئەو خواىە زۆر بیسەر و زانایە (بە تەوبەو
 پەشیمانیتان، وه به نیهتى دل و دەروونتان).

وَلَا يَأْتَلِ أَوْلُوا الْفَضْلَ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أَوْلِي الْقُرْبَىٰ وَالْمَسَاكِينَ
 وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ
 وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (22)

ئەوانەى که خاوهنى فەزڵ و بەخشندەین حەق نیه سویند بخۆن که
 یارمەتى خزمان و هەزاران و کۆچکەران له پیناوى خوادا نەدەن،
 (لەبەر ئەوهى بەشداربوون له وتنى بوختانەکاندا)، دەبا لیبور دەبن، دەبا

چاوپۆشى بىكەن، مەگەر ھەزىناكەن خوا لىتان خۇش بىيى، (چونكە) خوا لىخۇشبوو و مېھربانە (ھەول بىدەن ئىوھش و ا بن).

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (23)

بەر استى ئەوانەى ئافرەتانی ئیماندارى لە ھىچ نىە، نەفرىنیان لى کر اوھ لە دنیاو قیامەتدا، وە سزایەکی زور سەخت بۆیان ئامادەىە (لە تۆلەى لەکەدار کردنى پاگاندا بەناھەق).

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (24)

رۆژىك كە زمان و دەست و قاچیان لىیان دەبىتە شایەت و گۆیا دەبن لەبەرانبەر ئەو کردەوانەوھ كە ئەنجامیان دەداو (ئەو بوختانەى كە دەیانکرد).

يَوْمَئِذٍ يُوقِفُهُمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ (25)

ئەو رۆژە خوا بەگۆیەرى كار و کردەوھو ئیمان و باوهرى حەقیقییان دەداتەوھ، ئەوسا چاك بۆیان دەردەكەوئیت كە بەراستى خوا خوى زاتىكى راست و دروستى ئاشكراىە (لە زات و سىفاتدا).

الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ
لِلطَّيِّبَاتِ أُولَئِكَ مَبْرُؤُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (26)

(حەق وایە) ژنانى ناپاك بۆ پیاوانى ناپاك، وە پیاوانى ناپوخت بۆ ژنانى ناپوخت، ئافرەتانی پاکىش بۆ پیاوانى پاك، پیاوانى پاکىش بۆ ئافرەتانی پاک بن، ئەو پاكانە بەرىن لەو تۆمەتانەى كە ناپاکان ھەلیدەبەستن (چونكە محمدى پاک صلى الله عليه وسلم ھاوسەرى عانىشەى پاكە سەلامى خواى لىبىت)، بۆ ئەو چاكانە لىخۇشبوون ھەىە (لە وردە گوناھەکانیان) وە رزق و رۆزى بەنرخ (لە بەھەشتى بەرىندا ئامادەىە).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (27)

ئەى ئەوانەى باوەرتان هیناوه مهچنه هیچ مائیکى تر جگه له مالهکانى خوتان ههتا کاریک نهکهن که ئاگاداربن (وهکو زهنگ لیدان یا له دهرگادان) پاشان سهلام بکهن له خهڵکى مالهکه، ئەوه چاکتره بۆتان، وه بهو شیوهیه رهفتار بکهن، ههول بدهن لهیادتان بئیت و ئەو شیوازه فهرامۆش نهکهن.

فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَى لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ (28)

جا ئەگەر کهستان نهبینى تیایدا، یاخود ههستتان کرد کهس له مال نیه مهچنه ژووره وه ههتا مۆلهت نهدرین، ئەگەر پیتان وترا بگهرینهوه (کاتمان نیه، یا کارمان ههیه...) بگهرینهوه (بهیئ دنگرانى) ئەوه چاکتره بۆتان، چاک بزائن که خوا زانایه به ههموو ئەو کارو کردهوانهى که ئەنجامى دهدهن.

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ (29)

گوناهبار نابن مهگهر بچنه مائیکهوه کهست تیا نیشهجى نهبئیت و کهل و پهلى خوتانى تیا بئیت، وه خوا دهزانى بهوهى که دهریدهخن، وه بهوهى که دهيشار نهوه.

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ (30)

(ئەى پيغهمبهر صلى الله عليه وسلم) به ئيماندارانى پياو بلى که چاويان بپاريزن (له سهرنجدانى نافرتهانى نامهحرهم) ههروهها خويان له شهروالپيسى دووربگرن، بيگومان ئەوه پاکتر و پوختتره بويان (بو دل و دهروون و پروالتهت و رووح و لاشهيان) بهراستى خوا ئاگايه به ههموو ههلسوکهوت و رهفتارو کرداريان.

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ أَبَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءَ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرَ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (31)

وه به نافرتهانی ئیمانداریش بلی چاویان پیاریزن (له تهماشای حرام) داوینی خویان پیاریزن له گونا، وه زینهت و جوانی خویان دهرنهخن جگه لهوهی که دیاره (وهك دهموچاوو دهست) وه با سهرپوشهکانیان سینهو بهرؤکیان داپوشی، وه جوانی و زینهتی خویان دهنرنهخن به تهواویی بو هاوسهرهکانیان نهبی، یا باوکی خویان، یا باوکی میردهکانیان، یا کوری خویان یا کوری میردهکانیان، یا بو براکانی خویان یان برازاکانیان، یا خوشکهزاکانیان، یا نافرتهتیک که پهیهوندییان ههیه پیکهوه، یان نهوانهش که کهنیزهکن (که له بارودوخی تایبهتدا ههبوون) وه نهو پیوانهه که گومانیان لیناکری له بینینی نافرتهاندا (لهبهر پیری، یا نهخوشی.. هتد) یاخود نهو منالانهی که هیشتا شارهزاییان له نافرتهان نیهو (نارهزووی جینسییان بو دروست نهبووه) وه نابی نافرتهانی ئیماندار قاچیان بدن به زهویدا (تا دهنگی خشل و پاوانهکانیان بییت) و بزانییت که زینهتدارو خشلدارن، کهواته ههمووتان نهی ئیمانداران بهرهو لای خواو بهدهستهینانی رهزامندیی نهو بگهرینهوه بهلکو رزگارو سهرفرازبن.

وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُعْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (32)

نافرتهانی کهنیزهک بدن به شوو، وه کهسانی چاک و پاک له بهندهو کهنیزهکهکانتان لهیهکتری ماره بفرن و (یارمهتیان بدن) نهگهر ههزار بن نهوا خوا خوی له فهزل و بهخششی خوی بههرهوهریان دهکات، چونکه خوا خوی فراوانگیرو زانایه.

وَلَيْسَتَّعْفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُعْجِبَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ
 يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَأُوهُمْ
 مِنْ مَّالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ وَلَا تُكْرَهُوا فَتِيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا
 لِنَبْتَعُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهِنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ
 رَحِيمٌ (33)

دهبا ئەوانەى ھاوسەريان دەست ناکەوئیت پاکیى خویان ڕارگن ھەتا خوا
 لە فەزلى خوى دەولەمەندو بى نيازىان دەکات، ئەو کەسانەش کە
 دەیانەوئیت خویان ڕزگار بکەن لەبەر دەکانتان و خویان بکرنەو، ئیو
 لەگەڵیاندا ڕیک بکەون (بەتایبەت ئەگەر) خیرتان تیا بەدى دەکردن، وە
 لەو مال و سامانەى کە خوا پى بەخشیون پىیان ببەخشن، وە ھەرگیز
 بەزور کەنیزە کە کانتان ھان مەدەن بو داوینپىسى، بەتایبەت ئەگەر ئەوان
 پاک و داوینیتان دەویست، (کەى ڕاستە) لەو ڕیکە چەوتەو مال و
 سامانى ژيانى دنیا بەدەست بپنن، جا ئەوئى بەزور ئەو گوناھەیان پى
 بکات، ئەو خوا دواى ئەو زورکاریە لیخوشبوو و میەرەبانە
 چاوپوشیان لى دەکات.

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً
 لِّلْمُتَّقِينَ (34)

بىگومان ئىمە ئایەت و فەرمانى ئاشکرا و ڕوونمان بو ڕەوانە کردوون
 وە نموونە و سەرگوزشتەى ئەوانەى پىش خۆتانمان بو ڕەوانە کردوون،
 ھاوئى لەگەل پەندو ئامۆژگارى بو خواناس و پارێزکاران.

اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي
 زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَّا
 شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارُ نُورٍ نُورٌ
 يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
 عَلِيمٌ (35)

خوا نوورو ڕووناكى ئاسمانەکان و زەویەو، نوورو ڕووناكى بەخشە
 پىیان نموونەى نوورو ڕووناکیەکەى وەک بلورو شوشەیک وایە کە

چرای تیدا بیټ، چراکش (به بلور هکویهوه) له ناو چوارچيوهيهکی شوو شهدا بیټ، شوشهکش و هکو ههسارهيهکی گهش و پرشنگذار بدرهوشیتهوه، وه له درهختی موبارهک و بهفهری زهیتوون سووتهمهنی وهرگر تبیت، که نه له رۆژهلات و نه له رۆژئاوا (ئهو درمخته نارویت و نابیت) رۆنهکشی (ئهو هنده پاک و بیگرده) خهریکه خوی داگیرسی و پرووناک بیتهوه، ههتا نهگر ناگریشی بهرنهکویت، پرووناکی لهسر پرووناکی، بیگومان خوا هیدایهتی (ئهو کهسانه هدات که شایستهن) بۆلای ئهو نووره (مهعهویهی)، وه خوا نمونه دههینیتهوه بۆ خهکی، وه خوا بههر شتیک زانایه.

(لهم ئایهته پیروزه دا خوا ئماژه دهکات بۆ بۆ نووری ماددی و مهعهوی که ئایینی پیروزی ئیسلام دهگریتهوه، که کردوویهتی به نوورو پرووناک کهروهوی دل و دهروونیان، شوینی ئهم ئاینه ی له ناوهراستی جیهاندا بریار دراوه، که نه رۆژهلاتیهو نه رۆژئاواییه، ئومیده که ههموو زهوی له ئایندهیهکی نزیکدا لهم نووره بههره وهر ببیت انشاء الله).

فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيَدْعَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْعُدْوِ وَالْآصَالِ
(36)

له مالان و مزگهوتانیکیدا خوا مۆلهتی داوه که بهدهنگی بهرزی یادی بکریټ و ناوی پیروزی ببریټ و (نوێژ و قورئان و وانهی ئایینی و تهسبیحاتی تیا نهجام بدریټ)، وه ستایش و تهسبیحاتی تیادا بکریټ له بهیانیان و دهمهو ئیواراندا.

رَجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ
يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ (37)

پیاوانیک ههن که بازرگانی و کرین و فروشتن سهرگرمیان ناکات و غافل نابن لهیادی خواو نهجامدانی نوێژهکان و بهخشینی زهکات، وه له رۆژیک دهترسن که دلان و چاوان تیایدا ئاوهژوو دهن (له ترس و هیهتی ئهو رۆژه).

لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ
بِغَيْرِ حِسَابٍ (38)

تا خوا به چاکترین شیوه پاداشتین بداتوهه وه له فزل و به خششی خوی
به هر هورین بکات، به راستی خوا رزق و رژی بی سنور دهبه خششی
به هر کس که بهیوی و (شایسته بیت).

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمَانُ مَاءً حَتَّى إِذَا جَاءَهُ لَمْ
يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَقَّاهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ (39)

ئوانهی که ریازی کوفریان گرتوته بهر کردههکانیان وهک تراویلهو
سهر ابیک وایه له بیابانیکدا (بریسکه بداتوهه) کهسیکی تینوو و بز انیت
ئاوهو (بهتالوکه بوی بچیت)، هتا کاتیک که گهشته لای دهبینی هیچ نیه،
ئوسا (کاتیک بهخوی دهنانیت ژانی کوتایهو) خوا نامادهیه له لایدا به
گویرهی کردهوی موحاسبهیه دهکات و لئی دهرسیتوهه، بیگومان
خوایش بهخیرایی و بی درهنگ لپرسینهوه نهنجام دهدات، (چونکه هیچ
شتیک لهو شاروه نیهو هارکاتی پیویست بی نهدامهکان دینه گفت و
شایستی خویان دهدن).

أَوْ كَظَلَمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَعْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ سَحَابٌ
ظَلَمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدُهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ
لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ (40)

یاخود (کارو کردههیان) وهک ئوهیه وایه که له تاریکستانی ناو
دهریای شهپولاویدا گیریان خوار دبیت شهپول بهسهر شهپولهوه،
لهسهریهوه ههور دایگرتبیت، تاریکستانی یهک لهسهریهک، کاتیک که
دهستی دهر بئینیت خهریکه دهستی خوی نهبینیت (لهبر تاریکی)
بیگومان ئوهی خوا نووری پی نهبهخشیت، هرگیز نووری دهست
ناکهویت.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَاقَاتٍ كُلٌّ قَدْ
عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ (41)

ٺاڀا ناٻيٺي ڪه هه رچي و هه رڪس له ٺاسمانه ڪان و زه ويدا ههيه، ته سبيحات و ستايشي خوا ده ڪن، هه روهه ها بالنده ڪانيش ڀول ڀول (به ٺاسماندا دهفرن) هه رهموويان فيري نوڙو په رستش و ته سبيحاتي خويان ڪراون، وه خوا زانايه به هه لسو ڪهوتيان.

وَاللّٰهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ (42)

هه موو ٺاسمانه ڪان و زه وي خوا خاوه نيانه، سه رنه ڪام گه رانه وهي هه مووان بو لاي خوايه.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَّامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مِثْرًا جِبَالًا فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنِ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنًا بَرَقَهُ يَدَّهَبُ بِالْأَبْصَارِ (43)

ٺاڀا ناٻيٺي ڪه خوا به ٺارامي و شينه يي هه ره ڪان به ٺاسماندا ده بات دوايي په يوه ستيان ده ڪات به يه ڪه وه، ٺه وسا ڪه له ڪه يان ده ڪات له سه ريه ڪ، ٺينجا ده بيٺي باران له توڙي ٺه هه ره رانه وه ديته خوارئ، وه له نيوان ڪيوه ڪاني ٺاسمانه وه (هه نديڪ جار) ته رزه ده بارئ (ڪاتيڪ ڪه بفرؤ ڪه سه روو هه ره ڪان ده ڪه وين به چاڪي بو مان ده رده ڪه ويٺ، ڪه هه ره ڪان وه ڪ چيا بوون به ٺاسماندا و ڏول و شيو له نيوان ياندا ههيه)، جا له سو ودي ٺه بارانه به هه رڪس خوا بيه وي، خير و به ره ڪهت ده به خشئ، وه هه ر ڪه سيش ڪه بيه وي لئي دوور بخاته وه، (هه ره برو سڪه ڪان ٺه وهنده به هي زن) خه ريڪه بري سڪه ڪه يان بيٺاي چاوان به ريٺ.

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ (44)

بيگومان هه خوا شهو روڙ تاوتوي ده ڪات، به راستي ٺا لهو شتانه دا په ندو ٺاموڙگاري ههيه بو خاوهن ديدو بيٺايه ڪان.

وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَّاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (45)

ههروه‌ها خوا هه‌موو زینده‌وه‌ریکی له ئاو دروستکردووه، هه‌یه له‌سه‌ر سکی ده‌روات، هه‌یشه له‌سه‌ر دوو قاچ ده‌روات، هه‌یشه له‌سه‌ر چوار پی ده‌روات، خوا هه‌رچی بوئ دروستی ده‌کات، به‌راستی خوا ده‌سه‌لاتی به‌سه‌ر هه‌موو شتی‌کدا هه‌یه.

لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُّبِينَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (46)

بیگومان نی‌مه نایاتی پروون و ئاشکرمان ره‌وانه کردووه، وه خوا هیدایه‌تی هه‌رکه‌سیک که ویستی له‌سه‌ر بی و خویشی بیهوی ده‌دات بو ریگه‌و ری‌بازی راست و دروست.

وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ (47)

(دووره‌کان) (ته‌نها به‌زمان) ده‌لین: نی‌مه‌ش باوه‌رمان هیناوه به‌خواو به پی‌غه‌مبه‌رو فه‌رمانبه‌ر داریشین، که‌چی له‌وه‌ودوا ده‌سته‌یه‌کیان پروو وه‌رده‌گی‌رن و (درو ده‌که‌ن)، بیگومان نه‌وانه هه‌ر نی‌ماندار نین.

وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ (48)

(نه‌وانه) کاتی که بانگ ده‌کرین بولای (به‌رنامه‌ی) خواو پی‌غه‌مبه‌ره‌که‌ی تا فه‌رمانه‌ه‌وا بیت له‌نیوانیاندا (راستیان ده‌رده‌که‌وی و) ده‌سته‌یه‌کیان پشت هه‌لده‌که‌ن و نار‌ه‌زایی ده‌رده‌پرن.

وَإِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ (49)

خو نه‌گه‌ر له‌راستیادا خاوه‌نی هه‌قیک بن و مافیکیان خورابی (ده‌زانن که نی‌سلام و پی‌غه‌مبه‌ری نی‌سلام بویان ده‌سینن) دین بولای به‌وپه‌ری ملکه‌چی و فه‌رمانبه‌ر دارییه‌وه.

أَفِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (50)

مهگهر ئهوانه له دلهکانیاندا نهخۆشی (کوفرو خوانهناسی ههیه) یاخود گومانیان ههیه (له دادپهروه‌ری پیغه‌مبه‌رو قورئان)، یاخود ده‌ترسن له‌وه‌ی که خواو پیغه‌مبه‌ری سته‌میان لی بکات؟! به‌لکو ئا ئهوانه هه‌ر خویان سته‌مکاران (چاویان به‌حه‌قدا هه‌لنایه‌ت).

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُقْلِحُونَ (51)

(به‌لام) گوفتاری ئیمانداران کاتیک که بانگ ده‌کرین بۆلای خواو پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی تا فه‌رمانه‌ه‌وایی بکات له‌نیوانیان دا‌ته‌نها ئه‌وه‌یه که ده‌لین: گوپ‌رایه‌ل و فه‌رمانه‌ه‌ردارین، هه‌ر ئه‌وانه‌شن سه‌رفه‌رازان.

وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ (52)

جا ئه‌وه‌ی فه‌رمانه‌ه‌رداری خواو پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی بکات و له‌خوا بترسی و له‌سه‌رپیچی و ناهه‌رمانی خوی بیاریزی، بیگومان ئه‌وانه سه‌رفه‌رازو سه‌رکه‌وتوون.

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَأَنْقَسِمُوا طَاعَةً مَعْرُوفَةً إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ (53)

(دووره‌کان) سویندی به‌خوا ده‌خۆن، ئه‌گه‌ر فه‌رمانیان پی‌به‌هیت که ده‌رچن بۆ خه‌بات و جیهاد، ده‌رده‌چن و ئاماده‌ن، پێیان بلئ: سویند مه‌خۆن ملکه‌چی ئیوه‌زانراوو دیاره‌؟! (هه‌موو کات کردارو گوفتارتان جیایه)، به‌راستی خوا ئاگایه‌به‌و کارو کرده‌وانه‌ی که ئه‌نجامی ده‌دن.

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حَمَلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ (54)

(پێیان) بلئ: فه‌رمانه‌ه‌رداری خواو فه‌رمانه‌ه‌رداری پیغه‌مبه‌رین، خۆ ئه‌گه‌ر پشتیان هه‌لکرد، ئه‌و ته‌نها گه‌یاندنی (په‌يامی خوای له‌سه‌ر‌شانه) ئیوه‌ش (سه‌رپیچی و یاخیبوونه‌که‌تان) له‌سه‌رتان ده‌که‌ویت، خۆ ئه‌گه‌ر فه‌رمانه‌ه‌رداری بن و گوپ‌رایه‌ل و ملکه‌چ بن (به‌راستی) ئه‌وه هیدایه‌ت

وهردهگرن، دلنیاش بن که تهنها گهیانندی په‌یام به پروون و ناشکراییی،
نهرکی سهرشانی پیغهمبهره صلی الله علیه وسلم.

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا
اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِّنْ
بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الْفَاسِقُونَ (55)

خوا به‌لینیی دلنیابه‌خش و ته‌واوی داوه به‌وانه‌ی که باوه‌ریان هیناوه له
نیوه و کاروکرده‌وی چاکیان نه‌نجامداوه، که له ناینده‌یه‌کی نریکدا
جینشین و پایه‌داریان ده‌کات له سهر زه‌ویدا هه‌روه‌ک چۆن (نیماندارانی)
پیش نه‌مانی جینشین کردوه، وه نه‌و دین و ناینه‌یان بو ده‌چه‌سپینیی که
خوا خوی پیی رازییه، هه‌روه‌ها ترس و بیمیان بو ده‌گوریت به نارامیی
و هینیی، (نه‌و کاته نیتر به‌ته‌واویی) هه‌ر من ده‌په‌ستن و هه‌رگیز هیچ
جوړه هاوئل و شه‌ریکیکم بو بریار ناده‌ن، نه‌وسا نه‌وی دوا‌ی نه‌و
پایه‌دارییه کافرو حه‌قیوش بیت، نا نه‌وانه تاوانبارو له سنوور
ده‌رچه‌کانن.

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (56)

(نه‌ی نیمانداران) نو‌یژه‌کانتان له‌کاتی خو‌یدا به‌چاکی نه‌نجام بدن، وه
زه‌کاتیش ببه‌خشن وه فه‌رمانبه‌رداری پیغهمبهریش بکه‌ن به‌لکو ره‌حمتان
پی بکریت.

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا هُمْ إِلَّا النَّارُ وَلَيْسَ الْمَصِيرُ
(57)

وا مه‌زانن نه‌وانه‌ی که کافرو خوانه‌ناسن له‌ده‌ست سزاو تو‌له‌ی خوا
له‌سه‌ر زه‌وی رزگاریان ده‌بی، نه‌وانه له قیامتدا شو‌ینه‌واریان ناگری
دوزه‌خه که ناخو‌شترین جیگه‌یه.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيَسْتَأْذِنَكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ
مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهْرِ

وَمِن بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَّكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ
بَعْدَهُنَّ طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ (58)

ئەى ئەوانەى باوەرتان هیناوه با بەردەو ئەو منالانەتان (کە هیشتا
پینەگهییون، بەلام هەستی جنسییان هەیه) لەسى کاتدا (فیری ئەوه
بکرین) کە مۆلەت بخوازن (له سەردانى ژووری نوستنی ژن و میردا)
پیش نوژی بهیانی، کاتی نیوهرۆ کە پۆشاکتان دادهنن (بو حەوانەوه)،
لەدوای نوژی خەوتنان، سى کاته کە لەوانەیه عەورەتى ئیوهى تیا
دەرکەوى (با کەسى ترنەتان بینیت)، لەدوای ئەو سى کاته قەیناکا بو
ئیوهش و ئەوانیش، کە بگهرین بەسەریهکداو بچن بو لای یهکتر، ئا بهو
شیوهیه خوا ئایهتهکانی خۆیتان بو روون دهکاتهوه، (تا توشی کیشهى
دەروونی نەبن) بەراستی ئەو خوايه زاناو دانایه (بهوهى کە دەبیته
مایهى خێرو خۆشیتان).

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ
يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (59)

هەرکاتیک منالان گهورهبوون و پى گهیین با ئەوانیش مۆلەت بخوازن،
وهکو چۆن کەسانى پیش ئەمان مۆلەتیان دەخواست (له کاتی
هاتوچۆکردنى ژووری دایک و باوکدا)، ئا بهو شیوهیه خوا ئایهتهکانی
خۆیتان بو روون دهکاتهوه، وه خوا زاناو دانایه (به بهرژوههندیهکانتان).

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ
ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ
(60)

ئەو ئافرهتانهى کە ئوفتادهن (بههوى پیری و نهمانى زهوقهوه) بهتهمای
شوکردن نین، قەیناکا ئەگەر هەندى له پۆشاکیان دابنن، بى ئەوهى
(مههستیان بى) خوبرازیننهوه، خو ئەگەر پۆشتهبن (وهک ئافرهتانی تر)
ئەوه چاکتره بۆیان، خوايش بیسهرو زانایه (به نیهت و خهتیره و
خهیالی دلاکان).

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ
وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ أَخَوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتُمْ مَفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً
مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ كَذَلِكَ بَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (61)

کوئرو نابینا گله بیان له سهر نیه، ههروه ها شهل گلابی لی ناکری، وه
نهخوشیش ههروه ها، وه خویشان، که خوار دن بخون له مالی خوتان یا
مالی باوکتانتان یا مالی دایکانتان، یا مالی براکانتان یا مالی
خهشکه کانتان، یا مالی مامه کانتان یا مالی پوره کانتان (خوشکانی
باوک)، یا له مالی خاله کانتان یا له مالی پوره کانتان (خوشکانی دایک)، یا
ئهو ماله ی که کللی لای ئیوهیه، یا مالی هاوهلتان، هیچ گوناختان ناگات
که به کومهل (له سهر یهک سفره) نان بخون یاخود جیا جیا، ههر کاتیک
چوونه ههر مالیک، سه لام له خوتان بکهن و سه لام له یهکتر بکهن،
سه لامیک له لایهن خوی گهوره وه، که پره له بهر هکت و فهرو جوانیی
و پاکیی، ئا بهو شیوهیه خوا ئایهتهکانی خویتان بو روون دهکاته وه بهلکو
بیرو هوش بکهنه وه لیکی بدهنه وه (که چ پهره دگاریکی دلسووزو
غه مخوار مان هیه، چون دهیهوی ژیانمان به شیوهیهک ریگ بخات که
بهخوشیی و شادی پیکه وه بزین).

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ
يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنَ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمْ
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (62)

بهراستی ئیمانداران ئهوانهن که باوهریان هیناوه بهخواو به
پیغمبره کهی، وه ههر کاتیک کۆدنه وه له خزمهتیدا بو کاریکی گرنگ
و پیویست که هاوکاری دهوی، نارون و (خویان نادرنه وه) ههتا مؤلهت
نهخوازن، بهراستی ئهوانهی که مؤلهتت لیدهخوازن ههر ئهو کهسانهن
که باوهریان بهخواو پیغمبره کهی هیه، ههر کاتی بو کاریکی تاییهت،

خویان داوای مؤلهتیان لیکردی، مؤلهتی ئەوانه بده که (رۆشتنیان) به پپووست دهرانی، وه داوای لیکۆشبوونیان لهخوا بۆ بکه چونکه بهراستی خوا لیکۆشبوو و میهرهبانه.

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (63)

(ئهی یاوهران) نهکهن بانگی پینغهمبهر بکهن وهک ئهوهی که خۆتان له نیوان یهکتردا بانگی یهک دهکهن (چونکه دهبی قهدری پینغهمبهری خوا صلی الله علیه وسلم تاییهتی بیئت) بیگومان خوا دهرانییت بهوانهی که خویان پهنهان دهکهن و خۆ دهرزنهوه له کارو فرمان، دهبا ئەوانهی که سههرپینچی له فهرمانی دهکهن بترسن لهوهی که تووشی تاقیکردنهوهیهکی سهخت، یا تووشی سزایهکی بهئیش بین.

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (64)

ئاگادار بن که ههرچی له ئاسمانهکان و زهویدا ههیه خوا خاوهنیانه، زۆر بهچاکیی دهرانییت ئیوه چی دهکهن و خهریکی چین، ئهو رۆژهش که دهگهرینهوه بۆلای ههوالی ههموو ئهو کارانهیان پئی دهلیت که ئەنجامیان داوه، وه خوا به ههموو شتتیک ئاگاو زانایه.